

# UDKAST til Anbefalinger vedr. fælles overvægtindsats i Midtjylland ift. børn og unge



## Intentionspapir om fælles politisk retning for overvægt i Midtjylland

(April 2021)

**Fælles målsætning:** Vi vil reducere andelen af børn og unge med overvægt og svær overvægt i Midtjylland i løbet af de næste 5-10 år.

### Fire spor:

- Udgangspunkt i nuværende indsatser - hvad gør vi i dag?
- Borgernes perspektiv
- Videns- og dataopbygning
- Videndeling og spredning af indsatser, der viser god effekt

Med henblik på at omsætte intentionspapiret om en fælles politisk retning for overvægt i Midtjylland foreslår den tværsektorielle arbejdsgruppen seks anbefalinger til det videre arbejde:

1. Overvægt i et bredere perspektiv
2. Tendenser til virkningsfulde indsatser ift. børn og unge
3. Børnesundhedsprofil
4. Fælles indikatorer og fælles evalueringsskemaer
5. Samarbejde på tværs af sektorer
6. Kommunikation



## Anbefaling 1: Overvægt skal ses i et bredere perspektiv

Det er vigtigt at italesætte, at overvægt skal ses i et bredere perspektiv og ikke stå alene.

Ting hænger sammen, og når vi taler overvægt og sund vægtudvikling hos børn og unge, handler det ikke kun om at håndtere det ud fra en simpel regulering af energibalancen. Samtidig er det vigtigt at have øje for, at hvis vi vil lykkes med at knække kurven ift. overvægt, så er det centralt at understøtte sund vægtudvikling gennem barndommen med en bred forebyggelsesindsats sideløbende med, at vi arbejder med behandling af allerede opstået overvægt.

Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at vi må tilgå emnet bredt og være opmærksomme på det komplekse og endnu uafklarede samspil mellem mange faktorer. Herunder må vi fx have fokus på, at trivsel kan være en central komponent at tage højde for, når vi taler forebyggelse og sund vægtudvikling samt behandling af overvægt.

## Anbefaling 2: Tendenser til virkningsfulde indsatser - hvad ser ud til at have en effekt?

Der er sparsom evidens på, hvilke indsatser der virker ift. til at forebygge overvægt hos normalvægtige børn og unge og til at opretholde et vægttab. Der er fortsat behov for mere forskning – både for at forstå mekanismerne bag børns og unges udvikling af overvægt og effekterne af indsatser, som har til hensigt at forebygge overvægt og understøtte sund vægtudvikling.

Men der er alligevel noget, der peger mere i én retning end andet. Det har arbejdsgruppen dannet sig et overblik over. Samtidig har arbejdsgruppen, som en del af sit opdrag, tegnet landskabet over, hvilke indsatser der findes i Midtjylland på nuværende tidspunkt.

Arbejdsgruppen har derfor udarbejdet en beskrivelse af, hvilke tendenser til virkningsfulde indsatser der er på nuværende tidspunkt ift. børn og unge.

**De næste skridt:** Arbejdsgruppen sender notatet til klyngestyregrupperne som inspiration og input til klyngernes lokale arbejde med at omsætte intentionspapiret.

## Anbefaling 3: Etablering af en børnesundhedsprofil

Der er behov for at indsamle systematisk data om børns sundhed og trivsel, så det er muligt at følge udviklingen, ligesom det i dag gøres på voksenområdet med Den Nationale Sundhedsprofil, databaser mv. En anbefaling er derfor, at der etableres en børnesundhedsprofil, så der systematisk indsamles data og viden om de midtjyske børns sundhed og trivsel.

I både Region Nordjylland og Region Hovedstaden er der etableret systematisk dataindsamling, og anbefalingen fra arbejdsgruppen er, at vi også i Midtjylland skal igangsætte fælles dataopbygning. Optimalt set bør etablering af en børnesundhedsprofil være national.

**De næste skridt:** Første skridt bliver at undersøge, hvilken model det vil være hensigtsmæssig at arbejde videre med for at indsamle systematisk data om børns sundhed og trivsel i Midtjylland. Muligheder i platforme som BørnUngeLiv og Kommunal PRO afdækkes. Derudover er en ny landsdækkende database om børns sundhed under oprettelse, hvor danske børns data om motorik, amning og vækst, som indsamles af landets sundhedsplejersker, samles i en landsdækkende database hos Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

## Anbefaling 4: Udarbejde fælles indikatorer og fælles evalueringsskema

Der er behov for opbygning af ensartet data om virkning og effekt af de indsatser, vi hver især og sammen sætter i gang.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at vi i Midtjylland udarbejder fælles indikatorer og fælles validerede evalueringsskemaer.

**De næste skridt:** Arbejdsgruppen udarbejder i samarbejde med National Center for Overvægt og Steno Diabetescenter Aarhus forslag til fælles indicatorsæt og evalueringsskemaer.

## Anbefaling 5: Samarbejde på tværs

Kommuner og regioner har ifølge lovgivningen (Sundhedsloven § 119) et ansvar for forskellige dele af forebyggelses- og sundhedsfremmeopgaverne.

Kommunerne har ansvar for den borgerrettede forebyggelse, som skal medvirke til at sikre, at sygdomme ikke opstår. Der er dog ikke et krav om, at kommunerne skal have et tilbud målrettet forebyggelse af overvægt eller svær overvægt.

Derudover har kommunerne sammen med regionerne ansvaret for den patientrettede forebyggelse, der handler om at modvirke at sygdomme forværres hos den gruppe af borgere, der har en kronisk sygdom eller lignende.

Regionen tilbyder patientrettet forebyggelse i sygehusvæsenet og i praksissektoren m.v., rådgivning m.v. i forhold til kommunernes forebyggelse- og sundhedsfremmeindsats samt behandling af sygdomsrelateret overvægt.

Af arbejdsgruppens øjebliksbillede over indsatser i Midtjylland fremgår derfor forventeligt, at der er forskel på hvilke tilbud, der er i kommunerne og på hospitalerne, og ikke mindst forskel på, om der er etableret et tværsektorielt samarbejde.

Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at vi interesserer os for roller generisk og undersøger, hvor fællesmængden er mellem kommune, hospital og praktiserende læge, og hvor er der kan være behov for samarbejde på tværs.

**De næste skridt:** Arbejdsgruppen skitserer dilemmaer og sektorernes forskellige roller. Herefter peger arbejdsgruppen på, hvilke borgere den vil foreslå som omdrejningspunktet for en eventuel samarbejdsaftale.

## Anbefaling 6: Kommunikation

Hvordan vi kommunikerer og signalerer om og i tilbud er essentielt. Det er vigtigt, at vi har in mente, at nye generationer har et andet normbillede end tidligere generationer, og at sociale medier og rollemodeller har stor indflydelse. Det har betydning for, hvordan vi sammensætter tilbud, og hvordan vi kommunikerer om dem. Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at vi er undersøgende på den gode kommunikation i og om vores tilbud – både ift. borgerne og ift. fagprofessionelle.

**De næste skridt:** Arbejdsgruppen arbejde videre med kommunikationssporet. Første skridt bliver at udvikle en borgerdesignundersøgelse, som fokuserer på, hvad der kan motivere borgere til at deltage i et forløb, og hvad der betyder noget for børnene og forældrene, når der skal kommunikeres om overvægt og deltagelse i et forløb.